

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמו שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת לך-לך

פרשת לך - לך

"לְךָ לֶךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ"

לכל ניסיון בחיים יש כלים וכוחות שונים שרק
איתם אפשר לעבור את הניסיון

אם נתבונן בכל העשרה ניסיונות הקשים
והקיומיים שעבר אברהם אבינו ועמד בכלם
בעוז ותעצומות, ננסה להבין מהיכן היו
לאברהם אבינו את הכוחות האלו ומה היה
הסוד שלו לעבור את הניסיונות הקשים
האלו?

אז אולי אפשר לבאר ולומר יסוד גדול,
התורה הקדושה אומרת לנו (דברים כא, י) "כִּי
תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ" יותר נכון היה לומר
כי תבוא למלחמה על אויבך או כי תהיה
לך מלחמה עם אויבך, מה הפירוש "כִּי תֵצֵא
לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"?

אלא צריך לבאר ולומר יסוד גדול, כל אדם עובר עשרה ניסיונות וכל ניסיון הוא ניסיון אחר, האנשים נכנסים מניסיון אחד לניסיון אחר והם חושבים שעם אותם כלים שעברו וניצחו את הניסיון הקודם, הם ינצחו את הניסיון השני. למשל כשהקב"ה אמר לאברהם אבינו "לָךְ לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ" הניסיון היה לעזוב את המשפחה, את הבית וללכת למקום אחר, זה ניסיון שצריך בשבילו כלים מסוג מסויים. הניסיון הבא של אברהם אבינו היה להתיישב בארץ ישראל ובשבילו צריך כלים אחרים.

בכל ניסיון, הכוחות נפש והתעוזה שצריך כדי להתמודד איתו הם אחרים. רוב העולם כשמתמודדים עם ניסיון הם בונים לעצמם כלים איך להתמודד עם הניסיון, ומתי שנגמר הניסיון ונכנסים לניסיון אחר, הם באים עם אותם כלים שניצחו בניסיון הקודם ומנסים עם אותם כלים לנצח את הניסיון השני. אבל שם הם נכשלים ושם הם נופלים, כי בכל ניסיון הכוחות נפש והמחשבה, הבטחון והראיה של

האדם על החיים צריכה להשתנות מהקצה אל הקצה.

אדם שרוצה לקחת מהניסיון הקודם את הכוחות נפש שהוא בנה בניסיון הקודם ולהתמודד עם הניסיון החדש, הוא בוודאי ייכשל באותו ניסיון. לכן האדם צריך תמיד להסתכל על החיים בצורה מחודשת, כל הזמן להסתכל על הניסיונות וההתמודדויות של החיים בצורה מחודשת ולא מה שניצחתי אתמול, אני אנצח היום. מה שחשבתי אתמול, זה מה שיעזור לי למחשבות של היום. כל יום המחשבות משתנות, כל יום היצרים משתנים וכל יום ההתמודדויות משתנות, המלחמה של אתמול היא לא המלחמה של היום. הנשק שאיתו נלחמנו וניצחנו, זה לא הנשק שאיתו היום נילחם וננצח.

"כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה" כל יום זו יציאה חדשה למלחמה. אברהם אבינו בעשרה ניסיונות, כל יום התמודד עם ניסיונות חדשים, עם ראייה חדשה ומחשבה חדשה. מי שכך מסתכל על החיים בוודאי ינצח את הניסיונות. אבל

מי שכל יום מסתכל על הכוחות שיש לו ועם אותם כוחות מנסה ללכת ולהמשיך בחיים בהתמודדויות החדשות, בוודאי יכשל ולא יצליח ולא יעלה בידו כלום. זה היה הסוד שאברהם אבינו בכוחו עבר את העשרה ניסיונות וניצח אותם.

"וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדְּלָה שְׂמֶךְ"

בפרסום הנס שנעשה לאדם חוזרות הזכויות
שירדו לו

בפרשת השבוע הקב"ה אומר לאברהם אבינו "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" והקב"ה מבטיח לאברהם אבינו פה לא יהיו לך ילדים, פה לא תהיה לך פרנסה. אבל "וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ" איפה שתלך אני אתן לך בנים ואתן לך פרנסה.

ועוד דבר מבטיח הקב"ה לאברהם אבינו "וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמֶךָ" שהשם שלו יהיה גדול בכל העולם. צריך להקשות קושיה אברהם אבינו קודש קודשים, מה אכפת לו אם השם שלו גדול או השם שלו קטן, מה זה נותן לו שיחשבו עליו וידברו עליו טוב, אם כך מהי ההבטחה שהבטיח לו הקב"ה "וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמֶךָ"?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, רבותינו הקדושים אומרים (תענית כ:): כל אדם שנעשה לו נס מנכים לו מזכויותיו, מי שנעשה לו דבר מעל הטבע זה הולך על חשבון הזכויות שלו. בשמיים יש כמו בנק, כל מעשה טוב שהאדם עשה הוא הפקיד שם זכויות ומתי שנעשה לו נס, זה נמשך מהזכויות שלו.

אם כך אברהם אבינו אמר אם אני אלך משם והשם יתן לי פרנסה ובנים זה מעל הטבע, אם כך ילקחו לי כל הזכויות אז איזו זכות תהיה לי בזה. אומר לו הקב"ה "וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמֶךָ" השם שלך יהיה מפורסם בכל העולם, הניסים שנעשו לך יהיו מפורסמים בכל העולם ומהפרסום של

הניסים הללו אנשים יתחזקו ויחזרו בתשובה לדרך השם.

וכך כל הזכויות שירדו מהנס שיהיה לאברהם ילדים ופרנסה, יחזרו לו מהשם הגדול שיהיה לאברהם כשאנשים כל היום יספרו וידברו על הניסים שנעשו לו ויתקרבו ויתחזקו. לכן זה היה חשוב לאברהם אבינו והקב"ה הבטיח לו "וְאַנְדְּלָה שְׁמִי" כדי להחזיר לו את כל הזכויות שירדו ממנו.

"וְשִׁמְתִי אֶת זְרַעְךָ כְּעַפְרֵי הָאָרֶץ"

בזמן הזה כל אדם מחוייב להשפיע ולקרב כל יהודי לעבודת השם

אנחנו רואים בפרשת השבוע, הקב"ה מברך את אברהם אבינו ומבטיח לו בנים. פעם אחת הקב"ה אומר לאברהם אבינו שהבנים שלו יהיו כעפר הארץ "וְשִׁמְתִי אֶת זְרַעְךָ כְּעַפְרֵי הָאָרֶץ"

ופעם שניה אומר לו הקב"ה שהבנים שלו יהיו ככוכבים "הֲבֵט נָא הַשָּׁמַיִם וְסֹפֵר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לְסֹפֵר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ פֶּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ" נבוא ונשאל מדוע פעם הברכה היא כמו חול ופעם כמו כוכבים, למה החילוק הזה בין חול לכוכבים?

אז אולי אפשר לפרש ולומר, הגמרא מספרת (ברכות מח.) על שני תלמידים של רבה שלימים נהיו אמוראים גדולים אביי ורבא והם היסודות של תורה שבע"פ. באחד הימים שלמדו אצל רבה, שאל אותם רבה מתי שלומדים ומתפללים למי אנחנו מתפללים, אמרו לו לקב"ה. שאל אותם ואיפה יושב, רבא הצביע כלפי השמיים לתקרה, אביי יצא החוצה ולקח את רבה והצביע לו כלפי השמיים. עמד רבה ואמר שני התלמידים האלה יהיו גדולים בעם ישראל כמו שאומרים האנשים בוצין בוצין מקטפיה ידיע, עוד כשיש דלעת באדמה יודעים אם הדלעת תהיה טובה, עוד כשהאדם קטן אפשר לדעת אם יצא ממנו דבר גדול או לא גדול.

וההבדל בין הדרך של אביי לדרך של רבא הוא שהדרך של רבא הייתה לשבת בישיבה וללמוד תורה והקב"ה יבנה מסילות בלב של כולם להתחזק בזכות התורה שהאדם לומד בבית מדרש. הדרך של אביי הייתה לצאת בחוץ ולקרב יהודים ולחזק אותם, להשפיע עליהם השפעה גדולה ביותר.

וזה הברכה שהקב"ה בירך את אברהם אבינו מצד אחד שהזרע שלו יהיה כעפר כמו חול שזה בצנעה, ללמוד תורה בצנעה. מצד שני שהזרע שלו יהיה כמו הכוכבים בשמיים, שזה ללמד תורה ולהשפיע על אנשים בגלוי.

בעולם שלנו איפה שרוב האנשים של "שובה ישראל", כל אחד מאיתנו מחוייב בכל מקום ללכת ולהשפיע השפעה גדולה ביותר על עוד יהודי לקרב, זה זמן שחייבים להאיר כמו הדרך של אביי בעולם ולקרב עוד יהודי ועוד יהודי, וכמו שהגמרא אומרת (ברכות סג.) הלל הזקן אומר בשעת המכניסין פזר בשעת המפזרים כנס, מתי שיש זמן שיש הרבה מכונסים תתפזרו ובזמן שיש הרבה מפוזרים תכנסו.

בשעה זו צריך להתפזר ולקרב ולחזק בכל הכוח, אנחנו מבקשים מכולם בכל הכוח, היסורים שעברנו היו יסורים עם תכלית לגלות ולהפיץ את התורה, הדרך ועבודת השם של "שובה ישראל" ועם זה לחזק עוד אדם ועוד אדם, כי זו הדרך שבה ישכון אור.

"וַיִּלֶךְ אַבְרָם כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ה'" data-bbox="383 472 739 500"/>

הדרך לקבל שכר בעולם הזה על מצוות
שהאדם עושה

צריך לדעת יסוד גדול, מתי שמקיימים מצווה אין עליה שכר בעולם הזה, המצווה כ"כ גדולה והשכר כ"כ גדול שאין אף דבר גשמי שיוכל לתת שכר על הכוח של המצווה. לכן השכר על המצוות הוא בעולם הבא, חוץ ממצוות מסוימות שהשכר עליהן הוא בעולם הזה. אם כך כל המצוות שהאדם מקיים, איך הוא מקבל עליהן שכר ואיך הוא יכול לחיות

בעולם הזה וממה הוא יונק את הכוח של
ההצלחה והברכה בעולם הזה?

אלא צריך לפרש ולומר שעל ההשתוקקות
של האדם לקיים מצוות הוא מקבל שכר
בעולם הזה, על המצוה אין שכר בעולם הזה.
אבל על ההשתוקקות שהאדם השתוקק
ועשה את המצוה, על זה יש לו שכר בעולם
הזה. או דבר נוסף, מצוות שהאדם לא חייב
לקיים והאדם הולך ומקיים את המצוות, הוא
מקבל עליהן שכר בעולם הזה גם.

וכך ידוע מה שהתורה בפרשת השבוע
אומרת "וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ
וּמְזוּלַתְךָ וּמְבֵית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֹרְאָךָ"
הקב"ה מצווה את אברהם אבינו ללכת
והתורה ממשיכה ואומרת "וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כְּאֲשֶׁר
דִּבֶּר אֱלֹהֵי ה'". נבוא ונשאל הרי פשוט שאברהם
אבינו קיים את זה ועשה את רצון השם, אם
כך למה התורה מספרת לנו שאברהם הלך
ועשה את רצון השם?

אלא התשובה היא כך, מתי שהקב"ה אמר
לאברהם אבינו ללכת מארצו וממולדתו,

אברהם אבינו נשאר בהתלהבות וברצון חזק לקיים את המצוה עד שהוא עשה את זה בדיוק כמו שהשם ציוה אותו, ההתלהבות הייתה גדולה וחזקה ביותר. לכן התורה באה ומספרת לנו שוב "וַיֵּלֶךְ אֲבֹרָם כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ה'" שעשה את זה בהתלהבות גדולה ובחמימות בדיוק כמו הרגע הראשון שהשם אמר לו "לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ" והיה חזק ושמח. כך גם עשה את זה בהשתוקקות גדולה, מתי שהאדם משתוקק על מצוה, אז יש לו שכר בעולם הזה.

כך גם אנו רואים מתי שהקב"ה ציווה את אברהם אבינו לעשות ברית מילה ליצחק "וַיִּמְלֵךְ אֲבֹרָהֶם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים" (בראשית כא, ד). המפרשים שואלים למה היה צריך לומר "בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים", היה צריך לומר בן שמונה ימים. אלא המפרשים מתרצים ואומרים כך "בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים", כל יום אברהם אבינו הרגיש כמו היום הראשון שהקב"ה ציוה אותו לקיים את הברית מילה.

כל יום מהשמונה ימים אברהם אבינו היה בהשתוקקות וברצון, חיכה ורצה לעשות את זה בהתלהבות גדולה כמו ביום הראשון שהקב"ה ציוה אותו לעשות את הברית מילה. לכן האדם צריך לדעת שעל ההשתוקקות שהאדם משתוקק בעולם הזה, על זה הוא יקבל שכר בעולם הזה.

יודוע מה שהגמרא מספרת (מנחות מד.) על אדם שרצה לחטוא עם אשה אחת שדרשה ד' מאות זהובים תמורת העבירה והלך אותו אדם לעשות את העבירה. רגע לפני העבירה, ארבע הציציות טפחו על פניו והוא מיד קפץ מהמיטה ולא רצה לחטוא, ננסה לבאר מה העניין שהציציות טפחו על פניו.

אלא אם זו הייתה מצוה אחרת אין עליה שכר בעולם הזה והמצוה לא הייתה עומדת להגן ולטפוח על פניו שינצל מהחטא, משום שמצוות ציצית היא מצוה שהאדם לא חייב לקיים אלא רק מתי שלובש בגד עם ארבע כנפות והוא הולך ומקיים את זה, לכן הכוח של המצוה שהאדם לא חייב לקיים כ"כ גדול,

שנותן לאדם שכר גם בעולם הזה. לכן השכר של אותו אדם שלא היה חייב לקיים מצוות ציצית ובכל זאת קיים, עמדה איתו המצוה של הציצית להציל אותו מעבירה.

אם כך צריך לדעת יסוד גדול, מתי שהאדם משתוקק למצוה ועושה אותה בשמחה, מתלהב ממנה ונמצא בחמימות של המצוה, יש לו שכר בעולם הזה. לכן היצר הרע נלחם בכל הכוח לקרר את האדם שלא יעשה מצוות בחמימות ובהתלהבות, כי אז האדם יקבל שכר בעולם הזה. לכן כל אחד מחויב ומצווה בכל כוחו לעשות השתדלות והשתוקקות גדולה לקיים את המצוות בחמימות, כי מצוה שעושים בהתלהבות ובחמימות יש עליה שכר בעולם הזה.

**"אָמְרִי נָא אַחְתִּי אֶת לְמַעַן יִיטֵב לִי בְעֵבֶרְךָ
וְחִיתָה נַפְשִׁי בְגִלְלֶךָ"**

אדם ששומר על עצמו בקדושה יכול בפה
שלו לשנות ולהפוך גם את הרשעים ביותר

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע דבר של פלא גדול, אברהם אבינו מתקרב לארץ מצרים ופוחד שיקחו את שרה אשתו שהייתה יפת תואר ואומר לה "אֲמֹרִי נָא אַחְתִּי אֶת לְמַעַן יִיטֵב לִי בְעֵבֶרְךָ וְחִיתָה נַפְשִׁי בְגִלְלֶךָ", אומר רש"י וְחִיתָה נַפְשִׁי בְגִלְלֶךָ, יתנו לי מתנות.

צריך להקשות ולומר, אשת איש זו אחת העבירות החמורות והקשות שיש בתורה הקדושה, אדם שחוטא עם אשת איש זה עוון קשה שאי אפשר להבין ולהכיל את העומק של העונש של אדם שחוטא עם אשת איש. אברהם אבינו אומר לשרה שתגיד שהיא אחותו, איך אברהם יכול לומר לה לעשות כזה דבר? איך אברהם מכניס את אשתו לסכנה כ"כ גדולה במקום של רשעים ונואפים

שתאמר שהיא אחותו. ועוד אפשר לשאול אברהם אבינו שהיה מעשירי עולם "וְהָיָה בְרַךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל" (בראשית כד, א), איך הוא חושב על מתנות ומסכן את אשתו?

אלא אולי אפשר ולומר על פי מה שמספרת הגמרא (ע"ז יא.) על אונקלוס הגר שהתחיל להתקרב לדת וליהדות. דוד של אונקלוס היה הקיסר, וכששמע שאונקלוס מתחיל להתגייר ולהתקרב לקב"ה, שלח חיילים שיביאו אותו למשפט ושם ידונו אותו למוות. כי באותם זמנים מי שהיה לומד תורה או מתגייר, היו הורגים אותו. באו קבוצה ראשונה של חיילים לעצור את אונקלוס, מיד כשנכנסו אליו לבית, התחיל אונקלוס לדבר איתם דברי תורה וחיזוק. אותם חיילים, זרקו את המדים שלהם וישבו עם אונקלוס ללמוד תורה ולהתגייר. הקיסר כעס מאוד ושלח קבוצה שנייה, אבל גם הם התחילו לדבר איתו ואונקלוס קירב אותם לקב"ה וגם הם נשארו איתו.

כעס הקיסר כעס גדול ביותר, שלח קבוצה שלישית ואמר להם שלא לדבר עם אונקלוס

מילה אחת, כי בכל דיבור איתו הוא יקרב אותם ליהדות, מיד תיקחו אותו מהבית ותביאו אותו. הגיעו החיילים לביתו של אונקלוס והתחיל לדבר איתם, אך הם אמרו לו שאסור להם לדבר איתו. התכוון אונקלוס ללכת איתם ומתי שיצא שם יד על המזוזה ונישק אותה. שאלו אותו החיילים מה הוא עושה, התחיל להסביר להם על המזוזה עד שגם הם נשארו איתו והתגיירו.

על פי זה אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, מתי שבאים לאדם בהפתעה גם לצדיק, קשה להתמודד איך לשכנע את הרשעים שיעזבו אותו וילכו בדרך השם. אברהם אבינו חשב שאם יבוא עם שרה אשתו מיד לעיר וידעו שהיא אשתו, יהרגו אותו במקום ולא יוכל להינצל. לכן אמר לה "אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגלגלך", שתגיד שהיא אחותו ואז יתנו לו לחיות ולא יהרגו אותו במקום, ואז אברהם יתחיל לדבר איתם ולהשפיע עליהם השפעה כמו שאונקלוס עשה. ומתוך הדיבור וההשפעה הכל כך גדולה

יתנו לו מתנות, והמתנות שאברהם אבינו רצה היו לקרב עוד אנשים לתשובה ועבודת השם.

זו הייתה כל עבודתו של אברהם אבינו לקרב אנשים בתשובה וכמו שהמדרש אומר (בר"ר פד, ד) **אַבְרָהָם הָיָה מְגִיֵּר אֶת הָאֲנָשִׁים וְשָׂרָה מְגִיֵּרַת אֶת הַנָּשִׁים**, ברגע שיראו אותו וידברו איתו, הוא ישפיע עליהם שיתחזקו וישנו את כל התפיסת עולם שלהם והמחשבות שלהם. לכן אומר אברהם אבינו לשרה שתגידי שהיא אחותו ולא יהרגו אותו ברגע שיראו אותו, אלא יתחיל דין ודברים ביניהם וכך יוכל אברהם להשפיע עליהם שיעצרו מהדרך הרעה שלהם ויתקרבו בתשובה.

וזה יסוד גדול, מתי שהאדם הולך בקדושה ובדרך השם, בכל מצב וזמן שנמצא הוא יכול לקרב ולהשפיע, להביא אנשים מהקצה הרע ביותר לקצה הטוב ביותר. כמה כוח יש לדיבור שהאדם מדבר, אדם ירא שמיים יש בפה שלו כוח לשנות את כל סדרי מעשה בראשית ולהשפיע על כל האנשים הרשעים הגדולים להביא אותם לדרך השם, לדרך טובה.

וכך אומר הנביא (ישעיה מא, יד) "אַל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב" עם ישראל נמשלו לתולעת, מה תולעת כוחה בפיה, בפה הקטן שלה היא יכולה לעשות חורים בעצים גדולים ולהחריב עולמות שלמים. כך עם ישראל בפה, מתי שהפה של עם ישראל בקדושה וטהרה ומשפיע השפעות טובות, דבר זה יכול לשנות את כל המציאות ולהביא את העולם לשינוי מקצה לקצה.

האדם צריך לדעת שבכוח של הפה שלו להשפיע על העולם ולחזק את כולם ולכן תמיד ידבר בפה שלו דברים של קדושה, דברים של אמונה ובטחון ודברים של עבודת השם. ומתי שאדם כך בקדושה, הוא משפיע השפעה גדולה על כל הסובבים אותו שאין לה התחלה ואין לה סוף.

ואולי אפשר להביא מעשה עד כמה ההשפעה של האדם יכולה לגרום ולשנות לאנשים את כל הדעת וכל המחשבה שלהם. היו פעם שני רבנים שנפגשו, לרב אחד, הרבה אנשים היו נותנים צדקה ולרב שני אנשים

לא היו נותנים לו צדקה. הרב השני שלא היה מקבל הרבה צדקה שאל את הרב הראשון, למה לך כולם נותנים צדקה וכסף בסכומים עצומים ואילו לי אנשים לא נותנים, מה ההבדל בין שנינו?

אמר אותו רב שכולם היו עוזרים לו, מתי שאדם בא אלי ויושב לידי, אני בלב שלי חושב איך לעזור לו ולתת לו את החיים שלי, את הפרנסה שלי, את כל מה שיש לי רק שאותו אדם ילך בדרך השם. בגלל שאני חושב כך, זה משפיע על האדם שיושב לידי וגם הוא חושב כך איך לתת לי גם כל מה שיש לו והוא נותן לי צדקה וכסף רב לישיבה. אבל אתה מתי שמישהו יושב לידך, אתה רק חושב איך לקחת ואיך להוציא ממנו עוד ואז גם זה משפיע על האדם שיושב לידך, כך הוא חושב איך לקחת ממך והוא לא נותן לך כלום.

מתי שהאדם חושב טוב ומשפיע טוב והמחשבות שלו רק לעשות טוב לשני, יש לו כוח לשנות לשני את כל הדעת שלו ולהשפיע עליו לעשות כל דבר טוב ודבר חיובי שיש.

וזה מה שאומר אברהם אבינו לשרה אשתו שתגיד שהיא אחותו כשיעמדו לפני המצרים, כי אם הם ידעו שהיא אשתו הם יהרגו אותה בלי לתת לו להשפיע עליהם כלום. אבל ברגע שיהיה לו זמן לדבר איתם ולהשפיע עליהם, הוא יהפוך את כל דעתם מדעה שלילית ודעה של רצח לרצוח אותנו, להשאיר אותנו חי ובסוף גם לשנות את דעתם ולהוביל אותם לדרך טובה ולדרך הגונה. אלו המתנות שיתנו לו **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחַרְוֹן"** (בראשית יב, ה) על ידי שאברהם יקרב את האנשים ושרה את הנשים לדרך טובה.

"וְאִבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֵה בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב"

בענייני הממון האדם צריך להיות כבד

כתוב בפרשת השבוע **"וְאִבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֵה בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב"**, צריך לשאול מה הפירוש של המילים **"כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֵה בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב"**?

אלא אולי חשבנו לבאר ולומר, תמיד בדרך העולם מתי שיש לאדם מצוה לעשות, אז האדם כבד עד שהוא הולך ועושה את המצוה. אבל מתי שזה בענייני ממון או שזה בעניינים של העולם הזה, האדם רץ מהר להרוויח את הכסף ולקחת את הרווחים שלו.

על פי זה אפשר לבאר ולומר "וְאֵבְרָם כָּבֵד מְאֹד בְּמִקְנֵהוּ בְּכֶסֶף וּבְעֹבָדָיו", אברהם אבינו בעניינים של כסף ורכוש, בעניינים של העולם הזה הוא היה כבד, אבל בעניינים של מצוות ומעשים טובים הוא היה זריז ורץ מהר, התנהג ההיפך מאנשים. אנשים בענייני מצוות עד שעושים, חושבים עמוק איך עושים ולמה עושים, עושים את זה בכבוד ובענייני הממון הם רצים מהר. אבל אברהם אבינו היה להיפך, בעניינים של ממון הוא היה כבד לאט לאט עד שקם ועושה דבר, בעניינים של עצמו הוא היה קל ובקלות קם ועושה את הדברים.

ואולי אפשר לפרש עוד יסוד על פי שאומר רבנו הגאון מוילנא, הגמרא אומרת (ברכות ו:): מתי שקובעים שעה לתפילה בבית הכנסת,

אז הקב"ה מגיע מהראשונים למניין. אם הוא רואה שיש מניין, הקב"ה שמח ומברך את כולם. אבל אם הקב"ה רואה שלא הגיעו אנשים ואין מניין, הקב"ה כועס על אלה שבאו ועל אלה שלא באו. שואל רבנו הגאון מוילנא מילא על אלו שלא באו מובן למה יכעס עליהם, אבל אלו שכן באו למה יכעס עליהם? הקב"ה?

אומר הגאון מוילנא יסוד גדול, מתי שהאדם שומע שיש כסף זרוק ברחוב רחוק ממנו, מיד הוא רץ מהר להשיג את כולם ולתפוס את הכסף, הוא מפחד שמישהו אחר יתפוס את זה. מתי שהוא רץ במהירות גדולה ובהתלהבות, כל מי שרואה אותו רץ מיד ירוץ אחריו להבין לאן ולמה הוא רץ. אם כך, הקב"ה כועס על מי שבא לבית הכנסת ואין מניין, משום שאם היה רץ מהר ובהתלהבות, אנשים היו הולכים מהר לראות לאן הוא רץ כ"כ מהר ובכזו התלהבות ובגלל שהוא לא רץ ככה, הקב"ה כועס עליו.

כמו אדם שהולך להשיג ממון או דבר בהתלהבות כ"כ גדולה ובמהירות, כך האדם צריך לרוץ לבית כנסת ולמצוות ומעשים טובים, שכל מי שיראה אותו ירצה להבין למה הוא רץ ואיך הוא רץ ואז גם הוא ירוץ לאותו מקום. כך אברהם אבינו, בעניינים של רוחניות הוא היה רץ ובעניינים של גשמיות היה הולך בכבודות ולא הולך מהר.

"וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם כִּי נִשְׁכָּה אַחִיו וַיִּרְק אֶת חִנְיָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׂמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשִׁמָאוֹת"

גם במצבים שנראים הכי קשים אסור להתיאש

יהודי צריך לדעת שאין דבר יותר קשה מהיאוש, יהודי שנופל ליאוש איבד את כל עולמו. לא משנה איפה נמצא האדם או מה עובר עליו, בכל המצבים שהאדם נמצא

אסור לו ליפול ליאוש, מי שנופל ליאוש הורס ומחריב את כל חייו.

אם נסתכל בפרשת השבוע מתי שאברהם אבינו שומע שלוט נפל בשבי, "וַיִּרַק אֶת חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמוֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מְאוֹת" אברהם אבינו לוקח את האנשים שלו והולך להציל את לוט. המלחמה הזו הייתה קשה ביותר להילחם נגד חמישה מלכים חזקים, רבותינו אומרים שאברהם לקח איתו שלוש מאות ושמונה עשרה אנשים ויש דעה שלקח איתו רק את אליעזר שהוא בגימטריא שלוש מאות ושמונה עשרה. צריך להקשות למה לא לקח יותר או לקח פחות, למה לקח דוקא שלוש מאות ושמונה עשרה אנשים כדי להציל את לוט?

אז אפשר לבאר ולומר, אם ניקח את המילה יאו"ש בגימטריא יוצא שלוש מאות ושבע עשרה, אברהם אבינו לקח אחד יותר מעל היאוש כדי ללמד אותנו שגם אם יש מלחמה ומצב קשה כנגד חמישה מלכים, אין יאוש אצל עם ישראל. אברהם אבינו לוקח שלוש

מאות ושמונה עשרה אנשים עם בטחון בהשם עם אמונה חזקה, עם אחד מעל היאוש יודע אברהם אבינו שהוא יכול לנצח.

צריך לדעת יסוד גדול, אדם שיש לו בטחון בהשם אין מציאות אצלו ליפול ליאוש, אדם שיש לו בטחון בהשם צריך להיות מעל היאוש. ברגע שמתחיל אצל האדם היאוש, הוא מאבד את כל עולמו. כך אברהם אבינו מלמד אותנו שגם במלחמות ובמצבים קשים, אין אצל יהודי מצב של יאוש.

**"וַיְהִי רִיב בֵּין רַעֲי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רַעֲי
מִקְנֵה לוֹט וְהַכְנִיעַנִי וְהַפְרִיז אֲזִי יִשְׁבְּבָאֲרָץ"**

גם ויכוחים צודקים ולשם שמיים גרמים
לחילול השם

התורה הקדושה אומרת לנו בפרשת השבוע
"וַיְהִי רִיב בֵּין רַעֲי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה לוֹט"

וְהִכְנַעְנִי וְהִפְרִיז אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצִי" והתורה ממשיכה ואומרת "וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל לוֹט אֵל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵין רְעִי וּבֵין רְעִיךָ כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אָנַחְנוּ". צריך להבין הרי כל מילה בתורה מדוקדקת, התורה מספרת על הריב בין רועי אברהם לבין רועי מקנה לוט, אם כך למה התורה הייתה צריכה להדגיש ולומר לנו "וְהִכְנַעְנִי וְהִפְרִיז אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצִי"?

אלא לומדים פה יסוד גדול, לפעמים מתווכחים ורבים גם לשם שמיים, יש בקהילה לפעמים ויכוחים בתוך האנשים והויכוחים הם לשם שמיים וכולם צודקים והויכוחים הם נכונים, אבל "וְהִכְנַעְנִי וְהִפְרִיז אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצִי" יש אנשים בצד שרואים את הריב הזה והויכוחים האלה, אפילו שהם צודקים בויכוחים והם לשם שמיים, אבל זה גורם שהכנעני והפריזי אנשים שלא מבינים ולא יודעים, רואים את המחלוקת הזו שגורמת לחילול השם שאומרים שאנשים יראי שמיים רבים וזה לא טוב.

לכן מתי שהאדם רב, גם אם הריב הוא מוצדק ונכון עליו לדעת שהוא גורם חילול השם, ולכן מותר להתרחק אחד מהשני כדי להפסיק לריב ולמנוע חילול השם. המריבות והויכוחים שיש בין אנשים שגורמים לזרים לראות את זה, זה משפיע על הזרים השפעה חמורה כי הם לא מבינים, וזה גורם לומר שיש ויכוחים בבית כנסת ויש ויכוחים בשיבה, יש ויכוחים בין יראי שמיים בכאלה מצבים יש להתנתק, ושכל אחד ילך לדרכו כי ההמשך של הויכוחים האלה גם שהם לשם שמיים הם גורמים לחילול השם עם זרים.

וזו עצה טובה, איפה שיש ויכוחים גם שהם לשם שמיים, אם יש זרים שרואים את זה הפתרון להתרחק. אם האדם התרחק מזה, הוא גרם לפחות חילול השם וזה לטובת כולם.

**"הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי
יורשאתי"**

האדם צריך להיזהר במה שמוציא בפיו

האדם צריך להיזהר זהירות גדולה בפה שלו ולשים את זה כיסוד גדול בחיים שלו שלא לפתוח פה לשטן, רבותינו אמרו לנו (מ"ק יח.) ברית כרותה לשפתיים מה שהאדם אומר בפה שלו בסוף זה מה שקורה וזה מה שיוצא לו.

רואים בפרשת השבוע שהקב"ה מדבר עם אברהם אבינו ואברהם אומר לקב"ה "הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי" שאין לו ילדים ומי שירש אותו זה אליעזר העבד שלו. אבל התורה אומרת לנו "והנה דבר ה' אלי לאמר" שהקב"ה אמר לו לאמר שלא יאמר את זה, כי ברגע שיאמר שלא יהיו לו ילדים ואליעזר ירש אותו, זה יהיה ככה בסוף. האדם צריך לדעת מה שהוא אומר ומוציא מפיו, זה מה שיקרה לו בסוף.

אנחנו רואים מה שדוד המלך אומר (תהלים לד, ז) "זֶה עֵינִי קָרָא וְה' שָׁמַע" מתי שהעני צועק ואומר שהוא עני, הקב"ה שומע שהוא עני ובסוף ישאר עני. האדם לא יאמר על עצמו שהוא עני, אלא יאמר לקב"ה שעכשיו קצת חסר לו ושיעזור לו ויפתח לו שערי שמיים ותהיה פרנסה. אם העני כל היום צועק שהוא עני, בסוף באמת ישאר עני וזה מה שיהיה לו כי הוציא את זה מפיו ויש ברית כרותה לשפתיים שמה שהאדם מוציא מפיו זה מה שקורה לו.

זכך הגמרא מספרת (כתובות כג.) על אבוב דשמואל שפדה כמה בנות מהשבי ששבו אותן ואחרי שהביא אותן, שם עליהן שומר שישמור עליהן. בא שמואל ושאל את אביו למה הוא שם שומר שישמור על הבנות האלה? מי ששמר עליהן בשבי שלא יחללו אותן ישמור עליהן, גם עכשיו. אמר לו אבא שלו, אם אלו היו הבנות שלך והן היו בשבי, היית מזלזל בהן כך? אומרת הגמרא לא עבר זמן ושבנו את הבנות של שמואל, כי אבא שלו

אמר אם היו שובים את הבנות שלך וברית כרותה לשפתיים וזה מה שקרה.

ועוד הגמרא מספרת (מ"ק יח.) על פנחס אח של שמואל, שנפטר הבן שלו והיה בצער גדול וישב שבעה. בא שמואל לנחם אותו בשבעה וראה שהציפורניים שלו ארוכות, אמר שמואל לפנחס אחיו למה הציפורניים שלך ארוכות, ענה לו פנחס אתה לא מצטער ולא מבין את האבל שעכשיו הבן נפטר והוא יושב שבעה, אם גם לך היה אבל גם היית ככה מגדל ציפורניים. אומרת הגמרא לא עברו ימים, גם לשמואל קרה אבל במשפחה. בא פנחס לנחם אותו, אמר לו שמואל מה שאמרת אם לך היה אבל, פתחת פה לשטן וברית כרותה לשפתיים, זה מה שקרה שגם אצל שמואל נהיה אבל.

לכן האדם צריך להיזהר זהירות גדולה בכל מה שמוציא מהפה שלו אפילו בלי כוונה, מה שהאדם מוציא מפיו זה מה שבסוף יקרה לו. **"וְאֲשֶׁר יִגְרָתִי יָבֵא לִי"** (איוב ג, כה) ממה שהאדם מפחד ואומר בפיו זה מה שבסוף יקרה לו,

האדם צריך לא להוציא מפיו מה שלא צריך להוציא.

מור זקננו רבי מאיר אבוחצירא היה אומר אל תגיד דבר בפה עד שתחשוב שבעה פעמיים, כי הדברים שאתה אומר בפה יש להם כוח גדול ביותר. המלאכים שומעים מה שהאדם מדבר ומקטרגים ואומרים שככה יקרה וככה יהיה. גם מתי שהאדם בריב, לא יקלל ולא יפתח את פיו לשטן. הגמרא אומרת מי שאומר שהוא חולה והוא לא חולה, לא ימות מהעולם עד שיהיה חולה. מי שאומר שהוא עני ולא עני, לא ימות מהעולם עד שיהיה עני.

לכן יזהר האדם זהירות גדולה מכל מה שמוציא בפיו, כי ככה קורה בסוף. ואם האדם נזהר, הקב"ה עוזר לאדם ומושיע אותו.

